

PERSBERICHT

**Isabelle de Borchgrave**  
**De vallende ster**

**Haar hele leven al bewoont Isabelle de Borchgrave een wereld van papier die ze opfleurt met kleur. Papier is haar basis voor alles: jurken, personages, meubelen, juwelen, hoeden, schilderijen ... en voor haar kan het zowel broos als sterk zijn. Alles draait om kind zijn, de oorsprong.**

Isabelle de Borchgrave spreekt vlug en met zachte stem, ze denkt snel en stapt gezwind. Haar vurige taalgebruik gaat vaak samen met een polsbeweging, een handgebaar dat elke remming, elke dreiging om de sfeer te verzwaren, lijkt weg te vegen. Dit is hoe deze vallende ster schittert.

**1/ Rode looper op de Grote Zavel en eerste (bal)jurk**

In haar bibliotheek hangt een schilderij van de Grote Zavel, van haar hand, dat ons terugbrengt naar het begin in 1975. Het plein, de straatstenen, de ramen, daken en boetieks zijn op een naïeve manier geschilderd, ergens op het snijpunt van stripverhalen en Henri Rousseau.

“Voor het huwelijk van mijn ouders volstond het om de rode looper uit te rollen van de deuren van de Onze-Lieve-Vrouw-ter-Zavelkerk tot aan die van notariskantoor Jacobs (mijn grootvader) waar het huwelijkscontract werd getekend. Als er een tram aankwam, rolden ze de looper opzij ... En dan was er nog een vioolspeler die de scène helemaal áf maakte: hij had geen snaren meer op zijn viool, het instrument bleef stom, maar hij bedelde ermee.”

“Ik ben geboren tegenover de kerk. Mijn eerste atelier was een zolder in de Rollebeekstraat. Na een tijdje hebben we die zolder gekocht, daarna de verdieping eronder en vervolgens de winkel (La Tour de Bébelles). ‘s Nachts schilderde ik de jurken die ik ‘s morgens in de etalage zette.”

“Er waren drie bals per week en we bewaarden de kartonnen collectie in een schoendoos. Ik was 17, ik had geen jurk en geen geld om er een te kopen. Dus besloot ik om er zelf een te maken. Ik vond twee stukken stof, een voorpand en

een achterpand, die ik bij de schouder en de taille aan elkaar knoopte. Ik schilderde de voorkant en de rugkant. De jurk viel bij iedereen in de smaak, dus maakte ik er een voor een vriendin, en dan nog eentje ...”

**“Mode is een drug. Je draagt het, maar toch is het gewichtloos.”**

“Mode is altijd en overal aanwezig. Het is kortstondige kunst. Je draagt het, maar toch is het gewichtloos. Zodra je ervan geproefd hebt, ben je verslaafd. Op de terugvlucht van een retrospectieve van Yves Saint-Laurent in New York heb ik geen oog dichtgedaan: ik was in een roes, alsof ik twaalf amfetaminepillen had geslikt! Het enige dat door mijn hoofd ging, was: ik wil een papieren jurk creëren. Want wat is mode? Het is kledij modelleren rond een lichaam. Mijn spirituele vader heette Hubert de Givenchy ... De rode draad van het weefsel komt neer op ultieme vrouwelijkheid. Ik leg mijn ziel in die plooien. Ik vertel verhalen, ik breng kleuren samen.”

Het idee voor deze collecties papieren jurken ontstond in 1994, na een bezoek aan het Metropolitan Museum of Art. Ze heeft er sindsdien vier gecreëerd: “Papiers à la Mode”, “Mariano Fortuny” (Palazzo Fortuny, Venetië, 2008), “I Medici” (Palazzo Medici Riccardi, Firenze, 2009), en “Les Ballets Russes” (De Munt, Brussel, 2010).

Deze papieren kostuums worden tentoongesteld in de permanente collecties van grote musea zoals het Kasteel van Versailles, Tsarskoje Selo (Sint-Petersburg), Venaria Reale (Turijn), het Musical Instrument Museum van Phoenix (Verenigde Staten).

**2/ Tafels in verre églomisé, brons in plooien**

Voor Isabelle zijn tekeningen alomtegenwoordig. Het bewijs? Voor Collectible 2020 stelt ze een sofa voor, beschilderd met abstracte motieven, grote penseelstreken die gestileerde bloemen vormen.

Nog meer bewijs? Ze beschildert de keerzijde van een dikke kristallen plaat. Het moet een tafel worden, als een veelkleurig venster dat je plat neerlegt. “De tekening wordt uitgevoerd met een penseel, daarna wordt ze met kleur ingevuld (in een dunne laag, zodat ze langer houdt) en tot slot volgt een definitieve bootvernis. Veertig kleurlagen en veertig nachten zodat elke kleur kan drogen. Het is heel leuk om te doen.” De tafels kenmerken zich door een lichte troebelheid: “Ik vind het vreselijk om aan een tafel te eten waar ik mijn voeten doorheen zie”, zo vertrouwt ze ons toe.

En een laatste bewijs, als toemaatje? Toen ze een ovalen tafel en bijhorende fauteuil als een eierschaal ontwierp, werd het brons geplooid als papier.

### **3/ Het witte kwartet – met Walter Van Beirendonck**

Zij die graag snel en rechtdoorzee is, spendeert de meeste tijd aan het aanbrenge van plooiën, het plooiën van alles wat glad is.

Brons wordt gefronst om het lichter te maken. Papier wordt geplooid om het gestalte te geven.

Ze sloeg de handen in elkaar met Walter Van Beirendonck, de speelse stylist met zijn eeuwige grijns die samen met onder andere Dries van Noten en Ann Demeulemeester de *Antwerpse Zes* vormde, die het oude huis van de Antwerpse burgemeester uit de 17de eeuw weer tot leven wekte. Met hem heeft ze vier personages gecreëerd die van top tot teen met wit papier bekleed zijn. Hun gezicht is glad en wit, een maagdelijk blad dat allerlei geprojecteerde beelden ontvangt: een oog dat open en toe gaat, een gekleurde mond ... De kostuums zijn van wit papier gemaakt, maar van diverse soorten wit: grijswit, crèmewit, sneeuw wit of papierwit. De schoenen van mevrouw, met minihakjes, zijn wit. Dit witte kwartet doet denken aan de “Tuin der liefde aan het hof van Filips de Goede”, uit het atelier van Van Eyck, waarop alle hovelingen in het wit gekleed zijn.

### **4/ De juwelendoos van Frida Kahlo**

Isabelle houdt niet alleen van wit, maar ook van albums die barsten van kleur, waarin collages en pop-ups worden gebruikt. Zo heeft ze er een voor Frida Kahlo gemaakt, een misboek annex partituur. Het boek trok de aandacht van Michel Draguet, directeur van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, die Isabelle uitnodigde om in 2021 haar visie op en herwerking van Frida’s Mexicaanse leefwereld tentoon te stellen.

In Mexico kreeg ze de kans om in het “blauwe huis”, waar Frida heeft gewoond, te blijven eten, “in de tuin, onder een luifel in de kleur van de nacht die niet van de hemel te onderscheiden was.” “Zij schilderde, ik schilder, zij hield van mode, ik hou van mode, zij ontving graag goede vrienden en dronk graag goede wijn. Ik hou van het leven, ik hoop dat ik er nog een tijdje mee kan doorgaan.” In haar atelier zie je Diego Rivera, Frida en haar juwelendoos met kleurrijke schatten in geplooid, gekreukt, gevormd, geschilderd papier, onder een kroonluchter van

aronskelken in wit papier. Op een grote werktafel worden de plooiën bedwongen door oude strijkijzers.

### 5/ **“Tekenen is voor mij als ademen”**

“Tekenen is voor mij als ademen. Wanneer ik terugkom van een reis, heb ik geen last van een jetlag, want ik schilder. Kleuren verenigen, dat is mijn manier om aan andermans blikken toe te vertrouwen wat ik gezien heb. Ik wil niet abstract doen om mee te lopen; anderzijds kies ik soms voor onverklaarbare, mysterieuze kleuren. Haar lievelingsboom is “de berk, een grafische boom in zwart-wit, vaak met een kaal landschap op de achtergrond.” Ze houdt van pennengekras op papier, het op- en neerhalen van de letters.

***“Ik ga nooit slapen zonder te schilderen, ik denk eraan wanneer ik in slaap val, ik schilder zeker in mijn slaap! Ik denk dat ik kon schilderen voordat ik kon stappen.”***

“Ik kon schilderen voordat ik kon stappen. Papier is een van de eerste materialen die een kind in handen krijgt”, zegt ze, in haar bibliotheek met 5000 boeken. “Mijn moeder was een nieuwsgierige, ontwikkelde en literatuurminnende vrouw, gek van muziek. Mijn vader was een jager die veel heeft opgegeven om ons vrijheid te schenken ... In 1958, het jaar van de wereldtentoonstelling, was ik 13, en ontdekte ik met een schok de moderne kunst. Mijn moeder had in de woonkamer een ongebonden boek over de Vlaamse Primitieven, waarvan de pagina’s met boterpapier beschermd waren. Ik kopieerde de Memlings. Ik was gefascineerd door het rood en het groen, het goud, de handen, een ring aan een vinger, de elegantie, het gaf me gemoedsrust. Daarna volgde het intimisme van Vuillard, Bonnard. In de Verenigde Staten stond ik als versteend voor een werk van Vuillard, ik kon er mijn ogen niet van afhouden, ik kon er niet van weggaan. Ik was betoverd! Mijn eigen werk werd gevoed door de liefde voor die grote schilders. Op mijn veertiende ben ik met school gestopt om nooit nog iets anders te doen. Eigenlijk heb ik nooit iets geleerd. Ik heb altijd mijn zin gedaan, wat me soms in de problemen bracht en me vooral veel ontdekkingen heeft opgeleverd. Soms moet je niet weten, maar kennen.

Want we zeggen dat kennis geboren wordt.

“Elke dag kwam mijn moeder kijken wat ik aan het doen was. Elke dag legde ik een tekening onder haar hoofdkussen. Een liefdevolle blik is van levensbelang.”

—

ISABELLE DE BORCHGRAVE  
73a Chaussée de Vleurgat,  
1050 Brussel, Belgium  
[www.isabelledeborchgrave.com](http://www.isabelledeborchgrave.com)